EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

7. juuli 2009 *

Sisukord

I . Vaidluse taust . . . . . I - 5742

II . Kohtuotsus komisjon *vs.* Kreeka . . . . . I - 5745

III . Kohtueelne menetlus . . . . . I - 5745

IV . Menetlus Euroopa Kohtus . . . . . I - 5747

A . Hagis käsitletud abisummad . . . . . I - 5747

B . Euroopa Kohtu esitatud küsimustele antud kirjalikud vastused . . . . . I - 5748

V . Liikmesriigi kohustuse rikkumine . . . . . I - 5752

A . Hagi ese . . . . . I - 5752

B . Kohtuotsuse komisjon vs. Kreeka täitmine . . . . . I - 5752

1. Poolte argumendid . . . . . I - 5752

2. Euroopa Kohtu hinnang . . . . . I - 5756

VI . Rahatrahvid . . . . . I - 5758

A . Trahvi määramise nõue . . . . . I - 5758

1. Poolte argumendid . . . . . I - 5758

2. Euroopa Kohtu hinnang . . . . . I - 5759

a) Sissejuhatavad märkused . . . . . I - 5759

b) Liikmesriigi kohustuste rikkumise jätkumine . . . . . I - 5760

c) Rahas tagasimaksmisest erineva vahendi valik . . . . . I - 5761

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

d) Tõendamiskohustus . . . . . I - 5763

e) Kapitalisüstina antud abisumma . . . . . I - 5765

f) Abi, mis on seotud nn spatosimo maksuga . . . . . I - 5766

g) Lennujaama renti puudutav abi . . . . . I - 5768

h) Järeldus . . . . . I - 5770

B . Trahvi suurus . . . . . I - 5771

1. Sissejuhatavad märkused . . . . . I - 5771

2. Rikkumise kestus . . . . . I - 5772

3. Rikkumise raskus . . . . . I - 5773

4. Kostjaks oleva riigi maksevõime . . . . . I - 5774

5. Järeldus . . . . . I - 5774

6. Kuupäev, mil trahvi hakatakse kohaldama, ning trahvi perioodilisus . . . . . I - 5774

C . Trahvi ja põhisumma kumulatiivne määramine . . . . . I - 5775

1. Poolte argumendid . . . . . I - 5775

2. Euroopa Kohtu hinnang . . . . . I - 5778

a) Kahe karistuse kumuleerimine . . . . . I - 5778

b) Põhisumma määramise asjakohasus . . . . . I - 5779

c) Põhisumma suurus . . . . . I - 5780

VII . Kohtukulud . . . . . I - 5781

Kohtuasjas C-369/07,

mille ese on EÜ artikli 228 alusel 3. augustil 2007 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: E. Righini, I. Hadjiyiannis ja D. Triantafyllou, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Kreeka Vabariik, esindajad: A. Samoni-Rantou ja P. Mylonopoulos, keda abistasid *dikigoros* V. Christianos ja *dikigoros* P. Anestis,

kostja,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts ja T. von Danwitz, kohtunikud A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta (ettekandja), K. Schiemann, A. Arabadjiev, C. Toader ja J.-J. Kasel,

kohtujurist: P. Mengozzi,
kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. novembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 5. veebruari 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma hagiavalduses palub Euroopa Ühenduste Komisjon Euroopa Kohtul:

– tuvastada, et kuna Kreeka Vabariik ei ole võtnud Euroopa Kohtu 12. mai 2005. aasta otsuse kohtuasjas C-415/03: komisjon *vs.* Kreeka (EKL 2005, lk I-3875) – mis

käsitles asjaolu, et Kreeka Vabariik ei täitnud komisjoni 11. detsembri 2002. aasta otsuse 2003/372/EÜ Kreeka poolt Olympic Airwaysile antud abi kohta (EÜT 2003, L 132, lk 1; edaspidi „vaidlusalune otsus") artiklist 3 tulenevaid kohustusi – täitmiseks vajalikke meetmeid, siis on Kreeka Vabariik rikkunud nimetatud otsusest ja EÜ artiklist 228 tulenevaid kohustusi;

– kohustada Kreeka Vabariiki tasuma komisjonile trahv summas 53 611 eurot iga vaidlusalust otsust puudutava eespool nimetatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmisega viivitatud päeva eest alates käesolevas kohtuasjas otsuse kuulutamise päevast kuni kõnealuse kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmise päevani;

– kohustada Kreeka Vabariiki tasuma komisjonile põhisumma, mille suurus saadakse 10 512 euro suuruse päevamäära korrutamisel päevade arvuga, mil rikkumine vältab eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka kuulutamise päeva ja kuupäeva vahel, mil käesolevas kohtuasjas tehakse otsus vaidlusaluse otsuse kohta;

– teise võimalusena, kui Euroopa Kohus tuvastab, et abi tagastamine tõepoolest toimus, kohustada Kreeka Vabariiki tasuma komisjonile põhisumma, mille suurus saadakse 10 512 euro suuruse päevamäära korrutamisel päevade arvuga, mil rikkumine vältas eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka tegemise päeva ja selle kuupäeva vahel, mil Kreeka Vabariik sai tagasi vaidlusaluse otsusega ebaseaduslikuks tunnistatud riigiabi, ja

– mõista kohtukulud välja Kreeka Vabariigilt.

HT Vaidluse taust

2 Komisjon tegi 11. detsembril 2002 vaidlusaluse otsuse, mille resolutsioon on sõnastatud järgmiselt:

„Artikkel 1

Kreeka poolt Olympic Airwaysile antud ümberkorraldamisabi, mis hõlmas:

a) Kreeka 26. juuni 1975. aasta seaduse nr 96/75 artikli 6 alusel äriühingule kuni 7. oktoobrini 1994 antud laenutagatisi;

b) uusi laenutagatisi summas 378 miljonit USA dollarit laenudele, mis tuli võtta enne 31. märtsi 2001 uute lennukite ostmiseks ja vajalikeks investeeringuteks seoses Olympic Airwaysi kolimisega uude asukohta Spata lennuväljal;

c) [Olympic Airwaysi] võlakohustuste vähendamist 427 miljardi Kreeka drahmi ulatuses;

d) äriühingu võlakohustuse ümbervormistamist aktsiakapitaliks 64 miljardi Kreeka drahmi ulatuses;

e) 54 miljardi Kreeka drahmi suurust kapitalisüsti, mida vähendati 40,8 miljardi Kreeka drahmini ning mis maksti aastatel 1995, 1998 ja 1999 kolmes, vastavalt 19, 14 ja 7,8 miljardi Kreeka drahmi suuruses osas,

on asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses ühisturuga kokkusobimatu, kuna järgmised algse abi andmise tingimused ei ole enam täidetud:

a) äriühingu pikaajalisele jätkusuutlikkusele suunatud ümberkorraldamiskava tegelik rakendamine;

b) abi heakskiitmisega kaasneva 24 konkreetse kohustuse täitmine ja

c) pidev järelevalve ümberkorraldamisabi rakendamise üle.

Artikkel 2

Riigiabi, mis seisnes Kreeka sallivas suhtumises sotsiaalkindlustusmaksete, Olympic Aviationi poolt kütuselt ja varuosadelt tasumisele kuuluva käibemaksu, mitmele lennujaamale võlgnetava rendi, Spata lennujaamale ja teistele lennujaamadele võlgnetavate lennuväljatasude ja nn spatosimo maksu püsiva maksmata jätmise suhtes, on ühisturuga kokkusobimatu.

Artikkel 3

1. Kreeka võtab vajalikud meetmed, et nõuda soodustatud äriühingult tagasi artiklis 1 nimetatud abi summas 14 miljardit Kreeka drahmi (41 miljonit eurot), mis on asutamislepinguga kokkusobimatu, ning artiklis 2 nimetatud abi, mis on abisaajale antud õigusvastaselt.

2. Abi tagasinõudmine toimub viivitamata ja vastavalt siseriiklikus õiguses kehtivale korrale, tingimusel et see võimaldab komisjoni otsuse kohest ja tõhusat täitmist. Tagastamisele kuuluvad summad sisaldavad ka võlgnetavat intressi, mida arvutatakse alates abi andmise kuupäevast kuni selle tegeliku tagastamise kuupäevani. Intressi arvutatakse regionaalabi raames abi netoosatähtsuse arvutamisel aluseks oleva baasmäära alusel.

Artikkel 4

Kreeka teatab komisjonile käesoleva otsuse täitmiseks võetud meetmetest kahe kuu jooksul alates otsuse teatavakstegemisest.

[…]” [Mitteametlik tõlge]

HT Kohtuotsus komisjon *vs.* Kreeka

3 Komisjon esitas 24. septembril 2003 EÜ artikli 88 lõike 2 alusel Kreeka Vabariigi vastu seoses vaidlusaluse otsuse täitmisega liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi.

4 Eespool viidatud kohtuotsuses komisjon *vs.* Kreeka leidis Euroopa Kohus:

„Kuna Kreeka Vabariik ei ole määratud tähtaja jooksul võtnud kõiki vajalikke meetmeid [vaidlusaluse] otsuse […] artiklis 3 ebaseaduslikuks ja ühisturuga kokkusobimatuks tunnistatud riigiabi tagasimaksmiseks – v.a siseriiklikule sotsiaalkindlustusametile tehtud maksed – siis on Kreeka Vabariik rikkunud nimetatud artiklist 3 tulenevaid kohustusi."

HT Kohtueelne menetlus

5 Komisjon saatis 18. mail 2005 Kreeka Vabariigile teatise, milles palus viimasel teavitada teda meetmetest, mis on võetud eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmise tagamiseks.

6 Oma 2. juuni 2005. aasta vastuses märkis liikmesriik, et Olympic Airwaysi suhtes võetakse sissenõudmismeetmed ja sissenõudmismenetlus lõpeb mõne kuu pärast tänu Olympic Airwaysi vara ja osaluste müügile. Kreeka Vabariik täpsustas ka, et Ateena halduskohus on peatanud vaidlusaluse otsuse artiklis 1 viidatud 41 miljoni euro suuruse

abi sissenõudekorralduse täitmise, kuni Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus teeb lahendi asjas, mille ese on Olympic Airwaysi hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks.

7 Kreeka Vabariik kinnitas taas 8. juuli 2005. aasta kirjas, et valitsuse talitused on jõudnud kõnealuse abi sissenõudmise menetluse väljatöötamise viimasesse staadiumisse.

8 18. oktoobri 2005. aasta märgukirjaga alustas komisjon EÜ artiklis 228 ette nähtud menetlust eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmata jätmise tõttu.

9 Oma 19. detsembri 2005. aasta vastuses teavitas Kreeka Vabariik komisjoni, et ta vaidleb vastu seisukohale, et selle kohtuotsuse täitmiseks võetud meetmetest ei ole komisjoni teavitatud. Ta märkis, et siseriiklikud ametivõimud asusid korrakohaselt ja viivituseta vaidlusaluses otsuses viidatud abi sisse nõudma.

10 4. aprillil 2006 edastas komisjon Kreeka Vabariigile põhjendatud arvamuse, mis tehti liikmesriigile teatavaks 10. aprillil 2006. Selles arvamuses palus komisjon Kreeka Vabariigil võtta vajalikud meetmed kõnealuse kohtuotsuse täitmiseks kahe kuu jooksul alates põhjendatud arvamuse kättesaamisest. Selles arvamuses oli ka täpsustatud, et kui komisjon annab asja EÜ artikli 228 alusel Euroopa Kohtusse, näitab ta ära trahvi ja põhisumma suuruse.

11 Kreeka Vabariik vastas põhjendatud arvamusele 9. juuni 2006. aasta kirjaga, korrates eelmistes kirjades märgitut. Lisaks viitas ta Olympic Airwaysi esitatud halduskaebusele ning väitis, et vaidlusaluse abi sissenõudmise siseriikliku menetluse lõpuleviimisel esineb raskusi.

12 Neil asjaoludel otsustas komisjon pöörduda Euroopa Kohtusse.

13 12. septembri 2007. aasta otsusega kohtuasjas T-68/03: Olympiaki Aeroporia Ypiresies *vs.* komisjon (EKL 2007, lk II-2911) tühistas Esimese Astme Kohus vaidlusaluse otsuse artiklid 2 ja 3 selles osas, milles need käsitlevad sallivat suhtumist esiteks Olympic Airwaysi poolt Ateena Rahvusvahelisele Lennuväljale võlgnetavate lennuväljatasude ning teiseks Olympic Aviationi poolt kütuselt ja varuosadelt võlgnetava käibemaksu püsivasse maksmata jätmisse. Ülejäänud osas jättis Esimese Astme Kohus hagi rahuldamata.

HT Menetlus Euroopa Kohtus

A *Hagis käsitletud abisummad*

14 Komisjon täpsustas oma repliigis, et arvestades Esimese Astme Kohtu eespool viidatud otsust kohtuasjas Olympiaki Aeroporia Ypiresies *vs.* komisjon, on jäänud veel tagasi nõuda järgmised abisummad ilma intressideta:

– 41 miljonit eurot vaidlusaluse otsuse artikli 1 alusel;

– 2,5 miljonit eurot teatud lennujaamadele võlgnetavat renti;

– 61 miljonit eurot nn spatosimo maksu ja

– 28,9 miljonit eurot hüvitiseks lennuväljatasude eest, mis Olympic Airways võlgneb Kreeka Vabariigile või teatud lennujaamadele.

15 Viimati nimetatud abisumma osas kinnitas komisjon 26. novembri 2008. aasta vastuses Euroopa Kohtu 14. novembri 2008. aasta kirjalikule küsimusele, et vaidlusaluse otsuse punktis 209 märgitud 28,9 miljoni euro suurune summa ei kuulu tagasinõudmisele, kuna see summa ei kujuta endast riigiabi.

B *Euroopa Kohtu esitatud küsimustele antud kirjalikud vastused*

16 Euroopa Kohus palus 20. oktoobril 2008 kodukorra artikli 54a alusel Kreeka Vabariigil muu hulgas täpsustada, mil viisil ja millisel õiguslikul alusel tasaarvestati vaidlusaluse otsuse artiklite 1 ja 2 kohaselt Olympic Airwaysilt tagasinõutavad abisummad riigi võlgadega selle äriühingu ees.

17 Kreeka Vabariik vastas 31. oktoobril 2008, et teatav hulk Olympic Airwaysi võlgasid, mille hulka kuulub vaidlusaluse otsuse artiklis 1 märgitud aktsiakapitali tagastamine ning nn spatosimo maksu jääk, samuti tsiviillennundusameti juhatuse arve summas 176 802 eurot tasaarvestati vahekohtu otsuste alusel äriühingule välja mõistetud hüvitistega. Kõnealused hüvitised mõistis sellele äriühingule välja vahekohus, mis moodustati Aristoteles Onassise ja riigi vahel sõlmitud lepingu kinnitamise kohta antud seadusandliku dekreedi 3560/1956 artiklis 27 ette nähtud vahekohtuklausli alusel.

18 Kreeka Vabariik märkis, et vahekohtu esimese 6. detsembri 2006. aasta otsusega 57/2006, mis puudutab 20. märtsil 2006 esitatud esimest hagi (edaspidi „vahekohtu

6. detsembri 2006. aasta otsus"), mõisteti Olympic Airwaysi kasuks välja järgmised hüvitised:

– 37 051 392 eurot Elliniko lennujaamast enneaegse väljatõstmise eest;

– 17 996 655 eurot uude lennujaama kolimise eest;

– 75 615 756 eurot kahju eest, mis saadi Ateena rahvusvahelisse lennujaama seadeldiste paigaldamise tõttu;

– 1 375 707 eurot kahju eest, mis saadi Ateena rahvusvahelisse lennujaama seadeldiste paigaldamisega hilinemise tõttu, mille tulemusel pidi Olympic Airways kasutama Elliniko lennujaama seadeldisi ning tagama nende hoolduse;

– 183 300 000 eurot täiendavate kulude eest, mis olid seotud Ateena rahvusvahelise lennujaama toimimisega ajavahemikus 29. märtsist 2001 kuni 31. detsembrini 2005, võrreldes Elliniko lennujaama kuludega;

– 88 026 000 eurot erakorraliste tegevuskulude eest, mis tekkisid ajavahemikus 29. märtsist 2001 kuni 31. detsembrini 2005 Ateena rahvusvahelise lennujaama ooteaja tõttu, mis oli võrreldes vana lennujaamaga pikem;

– 3 753 472 eurot kohustuse tõttu katta kulud seoses niisuguse kiirtee maksuga, mida tuli tingimata kasutada, et jõuda Spata lennujaama Attiki tee kaudu, ja

– 250 000 000 eurot rahaliste vahendite külmutamise eest.

19 Kreeka Vabariik märgib, et vahekohtu esimese otsuse kohaselt tuli Olympic Airwaysile hüvitada kahju kogusummas 657 118 982 eurot. Pärast teatavaid parandusi oli selleks summaks 563 896 458 eurot koos seadusest tuleneva intressiga.

20 Kreeka Vabariik rõhutas, et seejärel tasaarvestati Olympic Airwaysi kasuks väljamõistetud summad viimase võlgadega riigi ees. Tasaarvestatud summade hulka kuulusid vaidlusaluse otsuse artiklis 1 viidatud abi, samuti nn spatosimo maksu jääk ning 176 802 euro suurune võlg vastavalt selle otsuse artiklis 2 toodud tsiviillennundusameti juhatuse arvele.

21 Kreeka Vabariik lisas, et alates 2007. aasta augustikuust koostas riik teatava hulga maksekorraldusi Olympic Airwaysi kasuks viimasele vahekohtu otsustega väljamõistetud summade kohta. Neid summasid ei olnud võimalik äriühingule üle kanda, kuna viimasel olid võlgnevused, mille hulka kuulusid ka eespool märgitud abisummad. Äriühingu võlgade tasaarvestamine summadega, mis talle tuli maksta, oli maksuhalduril lasuv õiguslik kohustus. Esimesest maksekorraldusest piisas, et täielikult kustutada äriühingu võla jääk, mis tuleneb vaidlusalusest otsusest (kogusummas ligikaudu 120 miljonit eurot, sh intress).

22 Kreeka Vabariik märkis, et esimene maksekorraldus, mis puudutas vahekohtu 6. detsembri 2006. aasta otsusega väljamõistetud hüvitisi, oli dokument 2516/31.8.2007 summa 601 289 003 eurot kohta. See summa saadi seadusest tulenevate intresside liitmise ning 612 839 581 euro suurusest kogusummast kinnipeetava 11 550 577 euro lahutamise tulemusel.

23 Kreeka Vabariik täheldas, et tasaarvestamise erinevad tehingud toimusid järgmiste raamatupidamisdokumentide alusel:

– 2922 DOY/FAVE, mis puudutab aktsiakapitali suurenduse (intressiga) tagastamist (vaidlusaluse otsuse artikkel 1), tasaarvestades võrdväärse osa maksekorraldusest 2516/31.8.2007 summa 601 289 003 eurot kohta;

– 2927–2933 ja 2940 DOY/FAVE, mis puudutab nn spatosimo maksu summade (intressiga) tasumist (vaidlusaluse otsuse artikkel 2), tasaarvestades võrdväärse osa maksekorraldusest 2516/31.8.2007, ja

– 2926 DOY/FAVE, mis puudutab tsiviillennundusameti juhatusele võlgnetava rendi tasumist summas 176 802 eurot (arve nr 3307/98), tasaarvestades võrdväärse osa maksekorraldusest 2516/31.8.2007.

HT Liikmesriigi kohustuse rikkumine

A *Hagi ese*

24 Kõigepealt tuleb tõdeda, et arvestades eespool viidatud Esimese Astme Kohtu otsust Olympiaki Aeroporia Ypiresies *vs.* komisjon ning võttes arvesse komisjoni esitatud andmeid vaidlusaluse otsuse punktis 209 märgitud abi summa kohta, puudutab pooltevaheline vaidlus ka vaidlusaluse otsuse artikli 1 (aktsiakapitali suurendamine) täitmist ning selle otsuse artiklis 2 nimetatud kahe kohustuse täitmist, nimelt nn spatosimo maksu ja teatavatele lennujaamadele võlgnetava rendi tasumist.

B *Kohtuotsuse komisjon vs. Kreeka täitmine*

1. Poolte argumendid

25 Komisjon märgib, et Kreeka Vabariik ei võtnud eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmiseks vajalikke meetmeid.

26 Komisjon meenutab, et liikmesriik, kellele ei ole ebaseaduslikku abi tagastatud, saab ennast kaitsta vaid väitega, et tal on täielikult võimatu täita otsust abi tagasinõudmise kohta, ning et liikmesriik, kes sellist otsust täites satub silmitsi raskustega, mida ta ette ei näinud ega saanud näha, peab esitama need raskused komisjonile hindamiseks.

27 Komisjon väidab, et Kreeka Vabariik ei ole kordagi viidanud vaidlusaluse abi tagasinõudmise täielikule võimatusele, vaid üksnes õiguslikele ja praktilistele raskustele. Kuigi on tõsi, et tagastamine peab toimuma vastavalt siseriiklikus õiguses kehtivale korrale, tuleb siiski tagada kõnealuse otsuse kohene ja tõhus täitmine. Nimelt ei piisa ainult tagasinõudmise menetluse alustamisest, vaid sellel menetlusel peavad olema konkreetsed tulemused.

28 Komisjon kinnitab oma repliigis, et esimest korda teavitati teda vaidlusaluse abi tagastamisest Kreeka Vabariigi kostja vastuses, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. oktoobril 2007. Varem ei väitnud kõnealune liikmesriik kordagi, et talle on see abi tagastatud. Ainus tegevus, millest komisjoni teavitati, olid teatud liiki abi suuruse esialgne määratlemine ning selle abi kirjendamine võlana riigi ees.

29 Kuna selles osas ei ole komisjonile antud ühtegi selgitust, leiab komisjon, et ta ei saa nõustuda väidetavalt tasutud summade arvutamise ega Kreeka Vabariigi esitatud tõenditega vaidlusaluse abi tagastamise kohta.

30 Nn spatosimo maksu ja lennujaama rendi sissenõudmise tõendamiseks esitatud dokumendid seisnesid tsiviillennundusameti juhatuse 2. oktoobri 2007. aasta avalduses, mille kohaselt need võlad „tasuti, tasaarvestati või kanti pädevale maksuhaldurile üle nii, et neid on võimalik tuvastada ja sisse nõuda kooskõlas riigitulude sissenõudmist reguleeriva seadustikuga”.

31 Komisjoni arvates ei ole kõnealune dokument tõend selle kohta, et võla tagastamine toimus kõigi vorminõuetega kooskõlas. Igal juhul ei ole kostja esitanud konkreetseid tõendeid arvelduskontol toimunud liikumiste kohta, mis kinnitaksid, et kõnealused summad on tõepoolest tasutud. Dokumendid, mis olid lisatud vastusele, mille Kreeka

Vabariik esitas põhjendatud arvamusele, ei sisaldanud ka piisavalt täpseid andmeid erinevate abisummade tegeliku tagastamise kohta.

32 Komisjon märgib, et siseriiklikud ametivõimud esitasid talle hiljem koopiaid vahekohtu lahenditest, mitte aga toetavaid dokumente või selgitusi selle kohta, kuidas Olympic Airwaysile tasutud summad kindlaks määrati. Seega võib tekkida küsimus, kuidas saavad väljamõistetud kahjuhüvitised tegelikult olla seotud riigi kohustustega selle äriühingu ees seoses Ateena vana lennujaama kasutamisega.

33 Komisjon viitab ka kahtlustele kõnealuse tagastamise õiguspärasuse suhtes. Kostja esitatud dokumentides on mainitud kas võlgade tasumist või nõuete/võlgade tasaarvestamist. Olenemata asjaolust, et võimalik tasaarvestus tehti alles oktoobris 2007, ei ole siseriiklikud ametivõimud tõendanud, millisel õiguslikul alusel tekkis riigil võlg Olympic Airwaysi ees.

34 Komisjon on seisukohal, et isegi kui Euroopa Kohus möönab, et abisummad tagastati, ei olnud Olympic Airwaysil võimalik tagastada kõnealuseid summasid ilma uut abi saamata.

35 Kreeka Vabariik väidab, et ta sai kõik abisummad tagasi ajavahemikus 2007. aasta augustist kuni septembrini. Vahekohtu poolt Olympic Airwaysi kasuks välja mõistetud hüvitiste kogusumma tasaarvestati kõnealuse äriühingu võlgadega riigi ees. Nende võlgade hulgas, mis tasuti tasaarvestuse teel, oli vaidlusaluses otsuses ära toodud abisummade jääk.

36 Kreeka Vabariik lisab, et ta teavitas komisjoni märtsis 2006 sellest, et Olympic Airways esitas vahekohtusse riigi vastu kahju hüvitamise hagi, ning et ta saatis 29. jaanuaril 2008 komisjoni informeerimise eesmärgil viimasele koopia tehtud lahenditest.

37 Kreeka Vabariik väidab, et ta teavitas komisjoni vaidlusaluste summade tagasisaamiseks alustatud menetluste arengust. Vaatamata läbiviidavate toimingute keerukusele ei pakkunud komisjon vähimatki abi, et lahendada ühisel kokkuleppel küsimused, milles kostjaks olev riik palus temaga koostöö tegemist, nimelt küsimused tagastatavate summade suuruse kindlaksmääramise ja tagasimaksmise ajakava kohta.

38 Mis puudutab vaidlusaluse otsuse artiklis 1 märgitud summat suuruses 41 miljonit eurot, siis märgib Kreeka Vabariik, et see summa koos kogunenud intressiga tagastati 31. augustil 2007.

39 Nn spatosimo maksu osas märgib Kreeka Vabariik, et suur osa sellest maksust, s.o 22 806 159 eurot tasuti enne vaidlusaluse otsuse tegemist. Tõendid selle maksmise kohta edastati komisjonile juba 2003. aastal. Selle võla jäägi summas 38 192 997 eurot oli maksuhaldur tuvastanud kooskõlas riigitulude sissenõudmist reguleeriva seadustikuga. See summa, millele lisandus intress summas 11 336 120 eurot, tagastati 18. oktoobril 2007. Kokku oli selle maksuga seotud summa seega 49 529 117 eurot.

40 Kreeka Vabariik märgib, et renti puudutavast abisummast (2 472 719 eurot) tasus Olympic Airways 2006. aastal 1 818 027 eurot ning selle võla jääk tasuti 2007. aastal.

41 Kreeka Vabariik lisab, et vaidlusaluses otsuses märgitud summasid puudutavad tagasimaksmise meetmed ei kujuta endast uut riigiabi ning et need tehingud ei saa mingil juhul olla käesoleva menetluse ese.

2. Euroopa Kohtu hinnang

42 Selleks et teha kindlaks, kas Kreeka Vabariik võttis eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmiseks vajalikud meetmed, tuleb kontrollida, kas abi saanud ettevõtja on vaidluse esemeks olevad abisummad tagastanud.

43 Mis puudutab tähtaega, mille jooksul kõnealune kohtuotsus tuli täita, siis on kohane meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on kuupäev, mis tuleb aluseks võtta, et hinnata, kas on tegemist kohustuste rikkumisega EÜ artikli 228 tähenduses, nimetatud sätte alusel antud põhjendatud arvamuses ette nähtud tähtaja lõppemise kuupäev (vt 12. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-304/02: komisjon *vs.* Prantsusmaa, EKL 2005, lk I-6263, punkt 30; 18. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-119/04: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 2006, lk I-6885, punkt 27, ja 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-503/04: komisjon *vs.* Saksamaa, EKL 2007, lk I-6153, punkt 19).

44 Käesolevas asjas on selge, et põhjendatud arvamuses ette nähtud tähtaja lõppemise kuupäeval, st 10. juunil 2006 ei olnud kostja täitnud eespool viidatud kohtuotsust komisjon *vs.* Kreeka.

45 Mis puudutab põhjendatud arvamusele esitatud vastust, milles Kreeka Vabariik teatas erinevate abisummade tagasinõudmist puudutavatest meetmetest, viidates seejuures Olympic Airwaysi esitatud halduskaebusele ning tuues esile tagastatavate summade suurust puudutavaid raskusi ja tagastamise menetluse keerulisust, tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa liikmesriik tugineda oma õiguskorras kehtivatele sätetele, valitsevale praktikale või olukorrale, et õigustada ühenduse

õigusest tulenevate kohustuste täitmata jätmist (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, punkt 38, ja 10. jaanuari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-70/06: komisjon *vs.* Portugal, EKL 2008, lk I-1, punkt 22).

46 Samuti ei saa nõustuda Kreeka Vabariigi argumendiga, et komisjoniga koostöö puudumine takistas tagasinõudmise menetlust.

47 Erinevad tagasinõutavad abisummad ilmnevad piisavalt selgelt esiteks vaidlusaluse otsuse artiklitest 1–3 ning teiseks selle otsuse põhjendava osa punktidest 206–208.

48 Lisaks on Euroopa Kohus leidnud, et ühenduse õiguse ükski säte ei nõua komisjonilt, et ta ühisturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi tagastamise kohustust kehtestades määraks kindlaks tagastatava abi täpse summa, ning et piisab sellest, kui komisjoni otsus sisaldab andmeid, mis võimaldavad otsuse adressaadil iseseisvalt ja liigsete raskusteta selle summa määratleda (vt 12. oktoobri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-480/98: Hispaania *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-8717, punkt 25, ja 18. oktoobri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-441/06: komisjon *vs.* Prantsusmaa, EKL 2007, lk I-8887, punkt 29).

49 Neil asjaoludel võis komisjon piirduda sellega, et ta rõhutas kõnealuste abisummade tagastamise kohustust ning jättis pädevate siseriiklike ametivõimude ülesandeks arvutada tagasimaksmisele kuuluvate summade täpne suurus, sh võlgnetavatelt summadelt tasumisele kuuluv intress (vt eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon, punkt 26, ja 14. veebruari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-419/06: komisjon *vs.* Kreeka, punkt 46).

50 Tuleb jõuda järeldusele, et Kreeka Vabariik on rikkunud EÜ artikli 228 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

HT Rahatrahvid

51 Komisjoni nõue määrata trahv ja põhisumma tugineb komisjoni 13. detsembri 2005. aasta teatisele SEC(2005) 1658 (ELT 2007, C 126, lk 15).

A *Trahvi määramise nõue*

1. Poolte argumendid

52 Komisjon teeb Euroopa Kohtule ettepaneku määrata Kreeka Vabariigile trahv summas 53 611 eurot iga eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmisega viivitatud päeva eest alates käesolevas kohtuasjas otsuse kuulutamise kuupäevast kuni tuvastatud liikmesriigi kohustuste rikkumise lõppemiseni.

53 Komisjon leiab, et selline trahv vastab rikkumise raskusele ja kestusele ning võtab arvesse vajadust anda trahvile karistav ja hoiatav mõju. Võttes arvesse rikutud ühenduse õigusnormide tähtsust ning rikkumise mõju üldistele ja erihuvidele, kohaldati rikkumise raskuse kindlaksmääramiseks koefitsienti 12.

54 Komisjon märgib, et rikkumine oli hagi esitamise hetkeni kestnud 17 kuud. See võtab siiski arvesse vaid rikkumise tegelikku kestust kuni Euroopa Kohtu otsuse kuulutamiseni, mistõttu on Euroopa Kohtul võimalik arvesse võtta rikkumise pikemat kestust.

55 Määratava trahvi suuruse osas täpsustab komisjon, et kui baassumma, mille suuruseks on määratud 600 eurot, korrutada rikkumise raskust puudutava koefitsiendiga 12 ja kestust puudutava koefitsiendiga 1,7, s.o koefitsiendiga 0,1 kuus, ning saadud tulemus korrutada koefitsiendiga 4,38 (tegur *n*), mis võtab arvesse kostjaks oleva riigi maksevõimet, saadakse summa 53 611 eurot.

56 Kreeka Vabariik leiab, et kuna kogu tagastamisele kuuluv riigiabi tagastati mõistliku aja jooksul, on trahvi ja põhisumma määramise nõuded alusetud.

57 Kreeka Vabariik märgib, et igal juhul on väljapakutud trahvi suurus ebaproportsionaalne ning seda tuleb kohasel määral vähendada, kui Euroopa Kohus leiab, et Kreeka Vabariik ei ole täielikult täitnud eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsust komisjon *vs.* Kreeka.

2. Euroopa Kohtu hinnang

a) Sissejuhatavad märkused

58 Olles tuvastanud, et Kreeka Vabariik ei täitnud põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtaja jooksul eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsust komisjon *vs.* Kreeka, võib Euroopa Kohus vastavalt EÜ artikli 228 lõike 2 kolmandale lõigule määrata sellele liikmesriigile trahvi ja/või põhisumma.

59 Trahvi määramise osas on Euroopa Kohus leidnud, et see karistus on üldjuhul õigustatud vaid siis, kui eelneva kohtuotsuse täitmata jätmises seisnev rikkumine

kestab seni, kuni Euroopa Kohus uurib asjaolusid (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia, punktid 33, 45 ja 46, samuti eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, punkt 40).

60 Seega tuleb kontrollida, kas see on nii.

b) Liikmesriigi kohustuste rikkumise jätkumine

61 Selleks et teha kindlaks, kas kostjale etteheidetav rikkumine kestis kuni käesolevas asjas Euroopa Kohtu poolt asjaolude uurimiseni, tuleb hinnata meetmeid, mis kostjaks oleva liikmesriigi väitel võeti pärast põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtaega.

62 Kreeka Vabariik väidab selles osas, et vaidlusalused abisummad saadi tagasi Olympic Airwaysi ja riigi vastastikuste võlgade ja nõuete tasaarvestamise teel.

63 Selleks et tõendada, et abisummad tagastati tõepoolest sellise tehinguga, esitas Kreeka Vabariik Euroopa Kohtule teatava hulga kinnitusi ja avaldusi, muu hulgas järgmised dokumendid:

– Kreeka Vabariigi kostja vastuse lisa B.11 (majandus- ja rahandusministeeriumi 18. oktoobri 2007. aasta kinnitus Olympic Airwaysi võlgade tasumise kohta);

– Kreeka Vabariigi vastureplii lisa 2 (majandus- ja rahandusministeeriumi 29. jaanuari 2008. aasta tõend riigi ees olevate võlgade olukorra kohta);

– Euroopa Kohtu kirjalikele küsimustele esitatud vastuse lisa E.1 (nimetatud ministeeriumi koostatud ja Olympic Airwaysile saadetud 31. oktoobri 2008. aasta memorandum võlgade tasumise kohta);

– sama vastuse lisa E.6 dokument nr 16 (selle ministeeriumi 27. augusti 2007. aasta kinnitus maksekorraldustel märgitud summadelt maksu mahaarvamise kohta) ja

– kümme raamatupidamisdokumenti, mis kannavad kuupäevi 30. märts 2006 ja 31. august 2007 ja millele on viidatud samas vastuses ning mille pealkiri on „tasaarvestuslikku laadi krediit".

64 Neid asjaolusid arvesse võttes tuleb esiteks kindlaks teha, kas tasaarvestus on riigiabi tagasimaksmise kohustuse täitmiseks kohane vahend, ning jaatava vastuse korral teiseks, kas käesolevas kohtuasjas niisugune tasaarvestus tegelikult toimus.

c) Rahas tagasimaksmisest erineva vahendi valik

65 Mis puudutab vaidlusaluse otsuse ning eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmise viisi, siis tuleb meenutada, et nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks, (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339)) artikli 14 lõige 3 sätestab, et riigiabi tagastamine toimub

viivitamata ja vastavalt kõnealuse liikmesriigi siseriiklikus õiguses kehtivale korrale, tingimusel et see võimaldab komisjoni otsuse kohest ja tõhusat täitmist.

66 Nii täpsustas Euroopa Kohus oma 12. detsembri 2002. aasta otsuses kohtuasjas C-209/00: komisjon *vs.* Saksamaa (EKL 2002, lk I-11695, punkt 32), et kui puuduvad ühenduse õigusnormid alusetult antud abisummade tagastamise menetluse kohta, peab sellise rahalise abi tagasinõudmine põhimõtteliselt toimuma siseriiklikus õiguses sätestatud korra kohaselt.

67 Järelikult saab liikmesriik, kes komisjoni otsuse alusel peab tagasi nõudma ebaseadusliku abi, valida selle kohustuse täitmiseks meetmed, tingimusel et valitud meetmed ei kahjusta ühenduse õiguse ulatust ja tõhusust (vt eespool viidatud 12. detsembri 2002. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, punkt 34).

68 Sellest tuleneb, et kui tasaarvestus on siseriiklikus õiguskorras kohustuse lõppemise alus, võib see põhimõtteliselt endast kujutada riigiabi tagasinõudmiseks kohast meedet.

69 Selles osas rõhutas Kreeka Vabariik, et niisugune õiguslik mehhanism on Kreeka tsiviilseadustikus.

70 Mis puudutab väidetava tasaarvestuse sisulist alust, siis esitas kostja vastusena Euroopa Kohtu küsimustele viimasele koopia vahekohtu 6. detsembri 2006. aasta otsusest, mille kohaselt mõisteti riigilt välja teatav hulk kahjuhüvitisi Olympic Airwaysi kasuks.

71 Sellest otsusest tuleneb, et vahekohus leidis muu hulgas, et Olympic Airways sai varalist kahju Elliniko lennujaamast enneaegselt väljatõstmise tõttu, uude Spata lennujaama kolimise tõttu, sellesse lennujaama seadeldiste paigaldamise tõttu, täiendavate ja erakorraliste kulude tõttu seoses selle lennujaama käitamisega ning rahaliste vahendite külmutamise tõttu.

72 Piiramata ühenduse õigusnormide kohaldamist riigiabi valdkonnas, tuleb seega käesoleva menetluse huvides märkida, et Kreeka Vabariik on tõendanud, et Olympic Airwaysil on sissenõutav nõue suuruses 601 289 003 eurot, ning et see summa on oluliselt suurem kui kõik abisummad kokku.

73 Neil asjaoludel ja arvestades vaidlusaluses otsuses ning eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Kreeka pandud tagasinõudmise kohustust, tuleb uurida, kas väidetav tasaarvestus toimus nii, et täideti eespool viidatud kohustus.

d) Tõendamiskohustus

74 Kõigepealt tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt lasub komisjonil EÜ artiklil 228 põhinevas menetluses kohustus esitada Euroopa Kohtule vajalikud andmed, et viimane saaks otsustada, millises ulatuses on liikmesriik täitnud kohustuste rikkumise tuvastanud kohtuotsust (vt 4. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-387/97: komisjon *vs.* Kreeka, EKL 2000, lk I-5047, punkt 73).

75 Kuna komisjon esitas eespool nimetatud menetluses piisavalt tõendeid etteheidetava rikkumise jätkumise kohta, on asjaomase liikmesriigi ülesanne sellele väitele sisuliselt ja üksikasjalikult vastu vaielda ning esitada tõendid rikkumise lõpetamise kohta (vt selle kohta eespool viidatud 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 56).

76 Komisjoni väidete kohta käesolevas kohtuasjas tuleb märkida, et komisjon vaidles valitud tasaarvestuse mehhanismile vastu mitte üksnes kirjalikus menetluses, vaid ka kohtuistungil. Ta kordas nimelt, et kostja teatatud meetmed on ebapiisavad, et tõendada vaidlusaluse otsuse ja eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmist.

77 Kohtuistungil täpsustas komisjon seoses Euroopa Kohtu esitatud küsimusega, et isegi kui põhimõtteliselt nõustuda tasaarvestuse kui õigusliku mehhanismiga, ei saa heaks kiita viisi, kuidas väidetav tasaarvestus käesolevas asjas toimus.

78 Isegi kui vahekohus mõistis kahjuhüvitised Olympic Airwaysi kasuks õigesti välja, peaksid viimati nimetatul olema tasaarvestuse kohta dokumendid, mis tõendavad selle tehingu tegelikku toimumist. Seega ei piisa avaldusest, et kõnealused abisummad tasaarvestati.

79 Mis puudutab tõendit sellise otsuse täitmise kohta, millega kohustatakse ebaseaduslikult antud abi tagasi nõudma, siis tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on otsustanud, et kui liikmesriik nõuab sellise abi tagasi muul viisil kui rahalise makse teel, peab ta esitama komisjonile kogu teabe, mis võimaldab viimasel kontrollida, et valitud meede on selle otsuse täitmiseks sobiv (vt eespool viidatud 12. detsembri 2002. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, punkt 40).

80 Lisaks täpsustas Euroopa Kohus selle otsuse punktis 43, et isegi kui liikmesriik võib ebaseadusliku abi tagasi saada muul viisil kui rahalise makse teel, peab ta jälgima, et tema valitud meetmed oleksid piisavalt läbipaistvad, et komisjon saaks olla kindel, et need on kohased selleks, et kooskõlas ühenduse õigusega kõrvaldada abiga põhjustatud konkurentsimoonutus.

81 Euroopa Kohus lisas veel selle otsuse punktides 57 ja 58, et niisugustel meetmetel peab olema samasugune mõju kui tagasimaksmisel vahendite ülekandmise teel ning et iga meede, mis on võetud selleks, et täita ebaseaduslikult antud abi tagasinõudmise kohustust, peab olema kohane ebaseadusliku abi andmisega kahjustatud konkurentsitingimuste taastamiseks ning seda peab olema sellisena võimalik komisjonil ja teistel huvitatud isikutel tuvastada.

82 Neid kaalutlusi arvestades peab Euroopa Kohus kontrollima, kas esitatud dokumente arvesse võttes tõendas Kreeka Vabariik, et ta täitis vaidlusalust otsust ja eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsust komisjon *vs.* Kreeka seoses kolme liiki abiga, mis on veel hagi ese.

e) Kapitalisüstina antud abisumma

83 Vaidlusaluse otsuse artikli 3 lõike 1 kohaselt koostoimes selle otsuse artikliga 1 peab Kreeka Vabariik Olympic Airwaysilt tagasi nõudma aktsiakapitali suurendusena antud 41 miljonit eurot.

84 Kuna Kreeka Vabariik väitis, et see summa tagastati tasaarvestuse teel, tuleb kontrollida, kas esitatud dokumente saab käsitada tõendina selle kohustuse täitmise kohta vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktides 79–81 esitatud põhimõtetele.

85 Selle kohta esitas kostja muu hulgas 31. oktoobri 2008. aasta memorandumi, mille oli majandus- ja rahandusministeerium saatnud Olympic Airwaysile.

86 Memorandumi sõnastusest tuleneb, et „võlgnevus summas 41 085 840 eurot, mis oli kindlaks määratud kooskõlas riigitulude sissenõudmist reguleeriva seadustikuga ning mis tulenes kohustusest nõuda tagasi äriühingule seoses aktsiakapitali suurendamisega 9. oktoobril 1998 makstud summa, tasuti täielikult (põhisumma ja intress) 31. augustil 2007 tasaarvestuse nr 2922 teel, millega tasaarvestati summa, mis oleks muidu tulnud maksuhalduril Olympic Airwaysile maksta riigi võla tõttu vastavalt maksekorraldusele nr 2516/31. august 2007", mille Kreeka Vabariik väljastas Olympic Airwaysi kasuks summas 601 289 003 eurot vahekohtu 6. detsembri 2006. aasta otsuse alusel.

87 Lisaks kinnitas Kreeka Vabariik seoses vahekohtu otsusest tuleneva Olympic Airwaysi nõudega tema vastu, et siseriiklikud ametivõimud olid õiguslikult kohustatud tasaarvestama selle äriühingu võlgnevuse summaga, mis viimasele tuli maksta.

88 Euroopa Kohus leiab, et selle dokumendiga tõendas kostja, et tagastati kapitalisüstina antud abisumma.

f) Abi, mis on seotud nn spatosimo maksuga

89 Vastavalt vaidlusaluse otsuse artikli 3 lõikele 1 pidi Kreeka Vabariik nõudma Olympic Airwaysilt tagasi muu hulgas abi, mis seisneb niisuguse olukorra lubamises, kus see äriühing jättis täielikult tasumata lennujaamade kaasajastamise ja arendamise maksu, nn spatosimo maksu, kogusummas 60 999 156 eurot (selle otsuse punkt 208).

90 Kuna kostja väitis, et osa sellest summast, s.o 22 806 158 eurot maksti tagasi enne vaidlusaluse otsuse tegemist, tuleb märkida, et isegi kui tagastamine toimus enne

eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka kuulutamist, ei ole Kreeka Vabariik igal juhul esitanud dokumente, mis võiksid seda väidet kinnitada.

91 Mis puudutab aga tsiviillennundusameti juhatuse 2. oktoobri 2007. aasta kirja, mis sisaldub Kreeka Vabariigi kostja vastuse lisas B.15 ning milles viidatakse Olympic Airwaysi maksetele kogusummas 22 806 158 eurot seoses nn spatosimo maksu tasumisega, siis tuleb märkida, et selle kirja kohaselt tasus Olympic Airways 24. septembril 1999 summa 3 445 793 eurot ja 29. juunil 2001 summa 19 360 365 eurot.

92 Vaatamata asjaolule, et need väidetavad maksed sooritati tükk aega enne hagi esitamist kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Kreeka, milles Euroopa Kohus leidis, et vaidlusalust otsust ei ole täidetud, tuleb märkida, et eespool viidatud 2. oktoobri 2007. aasta kiri piirdub kinnitusega, et Olympic Airways tõepoolest tasus need summad, ning seetõttu ei saa seda kirja käsitada tõendina abi tagasimaksmise kohta.

93 Mis puudutab lõpuks dokumente summade tasumise kohta, millele viidatakse transpordi- ja kommunikatsiooniministeeriumi 26. juuni 2003. aasta kirjas, mis saadeti komisjonile ja mis sisaldub kostja vastuse lisas B.19,, siis ka need ei ole piisav tõend. Kirjale lisatud ja Olympic Airwaysi väljastatud maksekorralduste osas tuleb märkida, et – nagu leidis komisjon – mitte ühelgi neist dokumentidest ei ole vastavas ruudus panga pitserit makse saamise kohta. Lisaks kannavad esitatud dokumendid 2001. aasta juuni kuupäeva ning mitte ühelgi ei ole kuupäeva 24. september 1999, mil vastavalt eespool viidatud 2. oktoobri 2007. aasta kirjale tasuti osa kogusummast suurusega 22 806 158 eurot.

94 Seega tuleb jõuda järeldusele, et kostjaks olev riik ei ole tõendanud, et abi suuruses 22 806 158 eurot, mis on seotud nn spatosimo maksuga, on tagasi makstud.

95 Selle maksu ülejäänud summa kohta (38 192 997 eurot) esitas Kreeka Vabariik Euroopa Kohtule muu hulgas eespool nimetatud majandus- ja rahandusministeeriumi 31. oktoobri 2008. aasta memorandumi, mis saadeti Olympic Airwaysile.

96 Memorandumi sõnastusest tuleneb, et vaidlusaluses otsuses märgitud perioodi puudutav Olympic Airwaysi nn spatosimo võlgnevus „tasuti täielikult 31. augustil 2007 tasaarvestuste nr 2927, 2928, 2929, 2930, 2931, 2932, 2933 ja 2940 teel, millega tasaarvestati summa, mis oleks muidu tulnud maksuhalduril Olympic Airwaysile maksta riigi võla tõttu vastavalt maksekorraldusele nr 2516/31. august 2007".

97 Euroopa Kohus leiab, et selle dokumendiga tõendas kostja, et nn spatosimo maksu ülejäänud summa maksti tagasi.

98 Eelnevast nähtub, et Kreeka Vabariik ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et Olympic Airways tagastas nn spatosimo maksuga seotud abisumma suuruses 22 806 158 eurot.

g) Lennujaama renti puudutav abi

99 Vaidlusaluse otsuse artikli 3 lõike 1 kohaselt peab Kreeka Vabariik Olympic Airwaysilt tagasi nõudma abi, mis seisneb lennujaama rendi maksmata jätmises summas 2,46 miljonit eurot (selle otsuse punkt 206).

100 Abi selle osa tagasinõudmise viisi osas leidis Kreeka Vabariik kostja vastuses esiteks, et ta sai tagasi summa 1 818 027 eurot, ning teiseks viitas ta eelkõige põhjendatud arvamusele esitatud vastuses sisalduvale teabele, mille kohaselt tsiviillennundusameti juhatuse väljastatud nelja arve kogusummas 1 087 141 eurot puhul tehti teatud hulk parandusi ja tasaarvestusi.

101 Selles osas tuleb märkida, nagu seda leidis ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 54–56, et Kreeka Vabariigi esitatud dokumentidest, nimelt tsiviillennundusameti juhatuse arvetest, parandusi sisaldavatest dokumentidest ja uutest asendusarvetest, samuti avaldustest Olympic Airwaysi ja tsiviillennundusameti juhatuse vastastikuste võlgade ja nõuete tasaarvestamise kohta ei nähtu nõutava täpsusega võlgnetavate lennujaama rendimaksete tagasinõudmise viisid ning pealegi sisaldavad selle kohta esitatud tabelid teatavat hulka ebatäpsusi erinevate arvete summades ja asjaomastes perioodides.

102 Seega ei saa neid dokumente lugeda tõenditeks väidetava tagasimaksmise kohta.

103 Lisaks tuleb uurida seda, kas vaidlusalust otsust täideti tsiviillennundusameti juhatuse kahe ülejäänud arve tasumise osas.

104 Esiteks, mis puudutab summat 176 082 eurot, mis vastab tsiviillennundusameti juhatuse arvele nr 3307/98, siis tuleneb eespool mainitud majandus- ja rahandusministeeriumi poolt Olympic Airwaysile saadetud 31. oktoobri 2008. aasta memorandumi sõnastusest, et nimetatud summa „tasuti täielikult 31. augustil 2007 tasaarvestuse nr 2926 teel (kokku põhisumma suuruses 352 808 eurot ja intress), millega tasaarvestati summa, mis oleks muidu tulnud maksuhalduril Olympic Airwaysile maksta riigi võla tõttu vastavalt maksekorraldusele nr 2516/31. august 2007".

105 Euroopa Kohus leiab, et selle dokumendiga tõendas kostja, et eespool viidatud abi, mis puudutab üht osa lennujaama rendist, maksti tagasi.

106 Teiseks tuleb 478 606 euro suuruse summa, mis vastab tsiviillennundusameti juhatuse arvele nr 4175/99, tagasimaksmise osas märkida, nagu seda leidis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 58, et kostja vastuses viimase esitatud dokumendid, st ministri 2. oktoobri 2007. aasta dekreet tasaarvestuse kohta, tsiviillennundusameti juhatuse 17. oktoobri 2007. aasta kiri Olympic Airwaysile, mille lisas on tasaarvestatud summade üksikasjalik loetelu, ning kõnealuse ameti juhatuse 19. oktoobri 2007. aasta kiri Olympic Airwaysile, mis puudutab selle dekreediga kooskõlas toimunud tasaarvestust seoses arvega nr 4175/99 koos sellelt tasumisele kuuluva intressiga, kujutavad endast piisavaid tõendeid selle kohta, et nimetatud summa, mis puudutab lennujaama renti, maksti tagasi.

107 Järelikult täideti vaidlusalust otsust osas, mis puudutab tsiviillennundusameti juhatuse eespool viidatud kahe arve tasumist kogusummas 654 688 eurot.

108 Eespool esitatud andmetest nähtub, et Kreeka Vabariik ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et Olympic Airways maksis tagasi kogu abi, mis puudutab lennujaama renti.

h) Järeldus

109 Kõigist eespool toodud kaalutlustest tuleneb, et Kreeka Vabariik ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et Olympic Airways maksis tagasi osa nn spatosimo maksust (vt eespool punkt 94) ja osa lennujaama rendist (vt eespool punkt 102).

110 Neil asjaoludel leiab Euroopa Kohus, et Kreeka Vabariigi karistamine trahviga on kohane rahaline meede, et ajendada teda võtma vajalikke meetmeid, et lõpetada tuvastatud rikkumine ning tagada vaidlusaluse otsuse ja eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täielik täitmine.

B *Trahvi suurus*

1. Sissejuhatavad märkused

111 Tuleb meenutada, et Euroopa Kohus peab konkreetse juhtumi asjaolusid arvesse võttes igas asjas kaaluma, milliseid rahatrahve tuleb antud juhul määrata (vt eespool viidatud 12. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 86, ja 14. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-177/04: komisjon *vs.* Prantsusmaa, EKL 2006, lk I-2461, punkt 58).

112 Komisjoni ettepanekud ei ole Euroopa Kohtu jaoks siduvad, vaid kujutavad endast ainult vajalikku lähtepunkti. Samuti ei ole komisjoni teatistes sisalduvad suunised Euroopa Kohtu jaoks siduvad, vaid need aitavad tagada nimetatud institutsiooni tegevuse läbipaistvust, ootuspärasust ja õiguskindlust (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Portugal, punkt 34).

113 Trahvi määramise osas on Euroopa Kohus leidnud, et selline karistus tuleb määrata lähtuvalt sellest, millisel määral on liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastanud kohtuotsuse täitmata jätnud liikmesriiki vaja veenda, et ta muudaks oma käitumist ning lõpetaks süükspandava rikkumise (vt eespool viidatud 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 91).

114 Selles valdkonnas kaalutlusõigust teostades tuleb Euroopa Kohtul määrata trahv kindlaks selliselt, et see oleks ühelt poolt asjaoludele vastav ning teiselt poolt proportsionaalne tuvastatud rikkumise ja asjaomase liikmesriigi maksevõimega (vt 25. novembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-278/01: komisjon *vs.* Hispaania, EKL 2003, lk I-14141, punkt 41; eespool viidatud 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 103, ja eespool viidatud 14. märtsi 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 61).

115 Kaalutlusõiguse teostamisel peab Euroopa Kohus ühenduse õiguse ühetaolist ja tõhusat kohaldamist arvestades põhimõtteliselt tagama trahvile sunniiseloomu, arvestades selliseid põhikriteeriume nagu rikkumise kestus, raskusaste ja kõnealuse liikmesriigi maksevõime. Nende kriteeriumide kohaldamisel peab Euroopa Kohus arvesse võtma eelkõige täitmata jätmise tagajärgi avalikele huvidele ja erahuvidele ning edasilükkamatut vajadust, et kõnealune liikmesriik täidaks oma kohustusi (vt eespool viidatud 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 104; 14. märtsi 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 62, ja kohtuotsus komisjon *vs.* Portugal, punkt 39).

2. Rikkumise kestus

116 Euroopa Kohus peab kindlaks tegema rikkumise kestuse. Rikkumise kestuse hindamisel tuleb lähtuda hetkest, mil Euroopa Kohus hindab asjaolusid, mitte hetkest, mil komisjon kohtusse pöördub (vt eespool viidatud 14. märtsi 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 71, ja kohtuotsus komisjon *vs.* Portugal, punkt 45).

117 Kuna neil asjaoludel ei suutnud Kreeka Vabariik tõendada, et tema kohustuse täita täielikult eespool viidatud 12. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas komisjon *vs.* Kreeka rikkumine on tegelikult lõppenud, tuleb jõuda järeldusele, et kõnealune rikkumine kestab juba üle nelja aasta, mis on märkimisväärselt pikk ajavahemik.

3. Rikkumise raskus

118 Selles küsimuses tuleb – nagu seda tegi kohtujurist oma ettepaneku punktis 72 – rõhutada riigiabi valdkonda reguleerivate EÜ asutamislepingu sätete olulisust.

119 Vaidlusaluse otsuse ja eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka esemeks olevad normid kujutavad endast Euroopa Ühendusele EÜ artikli 2 alusel pandud ühe põhiülesande – nimelt ühisturu rajamine ning konkurentsivõime ja majandusliku suutlikkuse vastastikuse lähenemise kõrge astme edendamine – väljendust. See ülesanne on sätestatud ka EÜ artikli 3 lõike 1 punktis g, mille kohaselt hõlmab ühenduse tegevus süsteemi, mis tagab, et konkurentsi siseturul ei kahjustata.

120 Ühenduse nende õigusnormide olulisus, mida on käesolevas asjas rikutud, peegeldub eelkõige asjaolus, et ebaseaduslikult makstud riigiabi tagasimaksmise eesmärk on kõrvaldada konkurentsimoonutus, mille on põhjustanud abiga tagatud konkurentsieelis, ning et abi tagastamisega kaotab abisaaja eelise, mis tal oli turul oma konkurentide ees (vt selle kohta 4. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas C-350/93: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 1995, lk I-699, punkt 22, ja 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-277/00: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-3925, punkt 75).

121 Tuleb lisada, et eriti oluline on kontrollida lennutranspordiettevõtjatele antud riigiabi, kuna kõnealune turg on juba oma laadilt piiriülene.

122 Käesolevas kohtuasjas tuvastatud liikmesriigi kohustuste rikkumise kohta tuleb märkida, et abisummad, mille tagastamise kohta kostja ei esitanud tõendeid,

moodustavad suhteliselt väikese osa võrreldes kogusummaga, mis on vaidlusaluse otsuse ja eespool viidatud 12. mai 2005. aasta otsuse kohtuasjas komisjon *vs.* Kreeka ese.

4. Kostjaks oleva riigi maksevõime

123 Mis puudutab komisjoni ettepanekut korrutada põhisumma konkreetse, Kreeka Vabariigile kohaldatava koefitsiendiga, siis on Euroopa Kohus korduvalt leidnud, et see arvutusmeetod on kohane vahend, et peegeldada asjaomase riigi maksevõimet, säilitades samas erinevate liikmesriikide vahelise mõistliku erinevuse (vt eespool viidatud 4. juuli 2000. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Kreeka, punkt 88; eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, punkt 59; 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 109, ja 14. märtsi 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 75).

5. Järeldus

124 Eelnevat arvesse võttes leiab Euroopa Kohus, et trahvi määramine summas 16 000 eurot on sobiv.

6. Kuupäev, mil trahvi hakatakse kohaldama, ning trahvi perioodilisus

125 Arvestades eespool toodud kaalutlusi seoses sellega, et puuduvad tõendid abi kahe osa kohta, nimelt nn spatosimo maksu ühe osa ning lennujaama rendi ühe osa kohta (vt käesoleva kohtuotsuse punktid 94 ja 102), peab Euroopa Kohus kohaseks lükata trahvi

kohaldamise algust alates käesoleva kohtuotsuse kuulutamisest ühe kuu võrra edasi, et võimaldada kostjaks oleval liikmesriigil tõendada, et ta on rikkumise lõpetanud.

126 Mis puudutab trahvi perioodilisust, siis tuleb kostjale määrata päevapõhine trahv.

127 Kõiki neid tegureid arvesse võttes on kohane Kreeka Vabariigilt komisjoni kasuks „Euroopa Ühenduse omavahendite" kontole kandmiseks välja mõista trahv summas 16 000 eurot eespool viidatud 12. mai 2005. aasta otsuse kohtuasjas komisjon *vs.* Kreeka täitmiseks vajalike meetmete rakendamisega iga hilinetud päeva eest alates ühest kuust pärast käesoleva kohtuotsuse kuulutamist kuni nimetatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse täitmiseni.

C *Trahvi ja põhisumma kumulatiivne määramine*

1. Poolte argumendid

128 Komisjon väidab, et Euroopa Kohus peab käesolevas asjas määrama nii trahvi kui ka põhisumma. Ta leiab, et põhisumma määramine on oluline, kuna Euroopa Kohtu otsuse täitmisega mis tahes viivitamine kahjustab seaduslikkuse ja õiguskindluse põhimõtet, iseäranis riigiabi puhul. Selles valdkonnas peab toimuma komisjoni otsuse täitmine ja seda enam Euroopa Kohtu sellise otsuse täitmine, millega tuvastatakse, et täitmata on jäetud komisjoni otsus ebaseaduslikult antud rahalise abi tagastamise kohta, viivitamata ja tõhusalt.

129 Mis puudutab vaidlusaluse otsuse osalist tühistamist Esimese Astme Kohtu poolt, siis märgib komisjon, et see ei saa mõjutada põhisumma suuruse kindlaksmääramist.

130 Komisjon rõhutab, et väljapakutud summa ei ole üleliia suur. Eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsusest komisjon *vs.* Kreeka möödus vähemalt kaks aastat, ilma et viidatud abi oleks tagasi makstud. Isegi kui Euroopa Kohus peaks möönma, et kõnealuste summade tagasimaksmine toimus ajavahemikus 2007. aasta augustist kuni oktoobrini, ei saa abi tagastamist, mis toimus ligikaudu 5 aastat pärast algset otsust ning enam kui kaks aastat pärast Euroopa Kohtu otsust, mitte mingil juhul lugeda asjaomasel liikmesriigil lasuvate kohustustega kooskõlas olevaks.

131 Komisjon selgitab, et liikmesriigi kohustuste rikkumise raskuse hindamisel ei tuginenud ta tagastamisele kuuluva abi või summade erinevatele kategooriatele, vaid arvestas rikkumise negatiivset mõju ettevõtjatele ning EÜ asutamislepingu riigiabi puudutavate sätete olulisust. Asjaolu, et rohkem kui viis aastat pärast vaidlusaluse otsuse tegemist ei ole Kreeka Vabariigi võetud meetmed seni toonud kaasa otsuses märgitud abisummade tagastamist, on ühenduse õiguse raske rikkumine.

132 Igal juhul leiab komisjon – isegi kui Euroopa Kohus peaks otsustama, et abisummad on tagasi makstud –, et põhisummat tuleb kohaldada kuni kuupäevani, mil need summad on täies ulatuses tagasi makstud.

133 Komisjon leiab määratava põhisumma suuruse osas, et arvutus, mis põhineb 200 euro suurusel päevamääral, vastab rikkumise raskusele ning võtab arvesse vajadust tagada, et sellel summal oleks hoiatav mõju. Kui seda summat korrutada rikkumise raskuse koefitsiendiga 12 ning koefitsiendiga 4,38, mis võtab arvesse selle riigi maksevõimet, saadakse summa 10 512 eurot.

134 Kreeka Vabariik leiab, et igal juhul on EÜ artiklis 228 sätestatud karistuste kumulatiivne kohaldamine ebaproportsionaalne, eriti arvestades asjaolu, et kõnealustel karistustel on sama eesmärk, nimelt tagada asjaomase liikmesriigi kohustuste täitmine ning ühenduse õiguse tõhus kohaldamine rahalise surve abil, mille tulemusel lõpeb kõnealune rikkumine. Järelikult tuleb meetmed valida mitte kumulatiivselt, vaid eraldi, lähtudes sellest, kumb karistustest on sobivam.

135 Kreeka Vabariik väidab samuti, et EÜ artiklis 228 sätestatud karistuste arvutamise lähtepunktiks tuleb võtta põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumise kuupäev, mitte aga Euroopa Kohtu selle otsuse kuupäev, milles tuvastati rikkumine.

136 Kreeka Vabariik märgib, et eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmine toimus mõistliku aja jooksul, s.o kahe aasta jooksul pärast kohtuotsuse kuulutamist ning aasta pärast põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumist. Samuti tuleb arvesse võtta toimikuga seotud tehnilisi raskusi ning komisjoni koostöö puudumist vaidlusaluse otsuse täitmisel.

137 Kreeka Vabariik väidab, et rikkumise raskuse kindlaksmääramine on otseselt seotud tagastatava abi summaga, kuna vastavast summast sõltuvad ühenduse õiguse rikkumise tagajärjed avalikele huvidele ja erahuvidele. On ilmne, et mida väiksem on abisumma, seda vähem on lennutranspordisektoris vaba konkurentsi kahjustatud. Järelikult, kuna Esimese Astme Kohus on otsustanud, et vaidlusaluses otsuses nimetatud teatud summade maksmine on kooskõlas ühenduse õigusega, on liikmesriigi kohustuste rikkumise raskus väiksem.

138 Kreeka Vabariik lisab, et Olympic Airlines ei saa siseturgu selles valdkonnas mõjutada, kuna nimetatud äriühing ei ole Olympic Airwaysi õigusjärglane. Viimati nimetatud

äriühing, kes lõpetas alates aastast 2003 lennud, tegutseb vaid maapealse teeninduse sektoris, mistõttu lennutranspordisektoris puudub konkurentsi moonutamine.

139 Lõpuks, kui Euroopa Kohus peab vajalikuks määrata põhisumma, leiab Kreeka Vabariik, et komisjoni pakutud summa on ebaproportsionaalne ning seda tuleb kohaselt vähendada.

2. Euroopa Kohtu hinnang

a) Kahe karistuse kumuleerimine

140 Kõigepealt tuleb meenutada, et EÜ artikli 228 lõikes 2 ette nähtud menetluse eesmärk on motiveerida rikkumise toime pannud liikmesriiki rikkumise tuvastanud kohtuotsust täitma ja tagada selle kaudu tõhus ühenduse õiguse rakendamine ning et selles sättes ette nähtud meetmed – trahv ja põhisumma – taotlevad mõlemad sama eesmärki (vt eespool viidatud 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 80).

141 Euroopa Kohus leidis selle otsuse punktides 81 ja 82, et ühe või teise meetme kohaldamine sõltub sellest, kumb neist sobib soovitud eesmärgi saavutamiseks antud juhtumi asjaoludel ning et neil tingimustel ei ole kahte liiki karistuse kohaldamine välistatud.

142 Järelikult peab Euroopa Kohus igas tema menetluses olevas kohtuasjas juhtumi asjaoludest ning vajalikust veenvuse ja hoiatavuse määrast lähtudes kindlaks määrama asjakohased rahatrahvid, et tagada algselt rikkumise tuvastanud kohtuotsuse

võimalikult kiire täitmine ja ära hoida analoogiliste ühenduse õiguse rikkumiste kordumine (vt eespool viidatud 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 97, ja 9. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-121/07: komisjon *vs.* Prantsusmaa, EKL 2008, lk I-9159, punkt 59).

143 Seega on Euroopa Kohtul talle kõnealuses valdkonnas antud kaalutlusõiguse teostamisel õigus määrata kumulatiivselt trahv ja põhisumma.

b) Põhisumma määramise asjakohasus

144 On kohane meenutada, et põhisumma tuleb igal konkreetsel juhul määrata lähtudes kõigist asjakohastest teguritest, mis puudutavad nii tuvastatud rikkumise tunnuseid kui ka EÜ artikli 228 alusel algatatud menetlusega seotud liikmesriigi suhtumist (vt eespool viidatud 9. detsembri 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 62). Selles osas annab nimetatud säte Euroopa Kohtule ulatusliku kaalutlusõiguse otsustamaks, kas sellist karistust määrata või mitte (vt selle kohtuotsuse punkt 63).

145 Käesoleva kohtuasja osas leiab Euroopa Kohus, et kõik tuvastatud rikkumisega seotud õiguslikud ja faktilised asjaolud viitavad sellele, et tulevikus analoogiliste ühenduse õiguse rikkumiste kordumise tõhusaks ärahoidmiseks on vaja võtta selline hoiatav meede nagu põhisumma määramine (vt eespool viidatud 9. detsembri 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 69).

c) Põhisumma suurus

146 Kui Euroopa Kohus otsustab määrata põhisumma, siis peab ta oma kaalutlusõigust kasutades määrama selle kindlaks nii, et esiteks vastab põhisumma asjaoludele ning teiseks on see proportsionaalne tuvastatud rikkumise ja asjaomase liikmesriigi maksevõimega (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, punkt 41).

147 Asjakohaste tegurite hulka kuuluvad niisugused asjaolud nagu see, kui kaua rikkumine jätkus pärast rikkumise tuvastanud kohtuotsuse tegemist, ning asjaomased avalikud huvid ja erahuvid (vt eespool viidatud 12. juuli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 114, ja 9. detsembri 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punkt 64).

148 Asjaolud, mida tuleb arvesse võtta, tulenevad eeskätt käesoleva kohtuotsuse punktides 117–122 sisalduvatest kaalutlustest, mis puudutavad liikmesriigi kohustuste rikkumise kestust ja raskust.

149 Neid kaalutlusi arvestades leiab Euroopa Kohus, et käesoleva juhtumi asjaolusid on õigesti hinnatud, kui põhisumma suuruseks, mis Kreeka Vabariigil tuleb maksta, määrata 2 miljonit eurot.

150 Seega tuleb Kreeka Vabariigilt komisjoni kasuks „Euroopa Ühenduse omavahendite” kontole kandmiseks välja mõista põhisumma 2 miljonit eurot.

HT Kohtukulud

151 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on Kreeka Vabariigilt kohtukulude hüvitamist nõudnud ja liikmesriigi rikkumine on tuvastatud, tuleb kohtukulud välja mõista Kreeka Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Kuna Kreeka Vabariik ei ole kuupäevaks, mil möödus põhjendatud arvamuses määratud tähtaeg, võtnud meetmeid selleks, et täita Euroopa Kohtu 12. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-415/03: komisjon *vs.* Kreeka, mis puudutab ebaseaduslikuks ning ühisturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi tagastamist vastavalt komisjoni 11. detsembri 2002. aasta otsuse 2003/372/EÜ (Kreeka poolt Olympic Airwaysile antud abi kohta) artiklile 3, siis on Kreeka Vabariik rikkunud sellest otsusest ja EÜ artikli 228 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

2. Mõista Kreeka Vabariigilt Euroopa Ühenduste Komisjoni kasuks „Euroopa Ühenduse omavahendite" kontole kandmiseks välja trahv summas 16 000 eurot eespool viidatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Kreeka täitmiseks vajalike meetmete rakendamisega iga hilinetud päeva eest alates ühest kuust pärast käesoleva kohtuotsuse kuulutamist kuni nimetatud 12. mai 2005. aasta kohtuotsuse täitmiseni.

3. Mõista Kreeka Vabariigilt Euroopa Ühenduste Komisjoni „Euroopa Ühenduse omavahendite" kontole kandmiseks välja põhisumma 2 miljonit eurot.

4. Mõista kohtukulud välja Kreeka Vabariigilt.

Allkirjad